

NAYARI din ang tirador ko," ang sabi ni Berto sa kaniyang sarili. Dumampot siya ng isang bato at sinubok ang kaniyang tirador. Malayo ang inabot ng bato — lampas pa sa mataas na puno ng akasya nila.

"Maari na ito," ang sabi na naman ni Berto sa sarili, at itinago sa kaniyang bulsa ang tirador.

Pagkakain ng tanghalian, ay sinabi ng kaniyang ina "Ibilad mo sa araw ang mga kahoy na pangatong at pagkatapos ay matulog ka. Napakainit pa para maglaro."

"Opo," ang sagot ni Berto, ngunit ang naaalaala niya ay ang kaniyang tirador.

Pagkatapos na maibilad niya ang mga kahoy na pangatong ay sumilip siya sa silid ng kaniyang ina.

"Natutulog pala ang nanay ko. Maaari na akong maglaro," ang wika ni Berto sa sarili.

Dahan-dahan siyang nanaog at tuloy-tuloy sa may tabi ng ilog. Doon ay maraming ibong naglipad-lipad at nagdapu-dapo sa punongkahoy. Kinuha niya sa bulsa ang kaniyang tirador. Namulot siya ng mga batong maliliit. Naghanap siya ng mga ibong nakadapo sa mga sanga at ang mga ito'y tinirador niya. Ngunit wala siyang matamaan. Nagliparan ang mga ibon. Sila'y lubhang maillap. Tinirador niya ang mga ibong nagliparan. Lalo

Alagaan Ang Mga Ibon

Sinulat ni

JOSEFINA L. SANTOS

niyang hindi matamaan ang mga ibon.

Lumakad nang lumakad si Berto. Sinundan niya ang mga ibon at tinirador niya sa tuwing sila'y dadapo. Hindi niya tamaan ang isa man lamang sa mga ibon. Pagud na pagod na siya at basang-basa ng pawis. Bumalik na siya sa kaniyang pinanggagalingan at naupo sa ilalim ng isang punongkahoy upang magpahingá. Walang anu-ano ay nakarinig siya ng iyakan ng mga inakay ng ibon. Naisip niyang ang mga iyon ay inakay ng isa sa mga ibong nilabugaw niya. Hinanap niya ang pinagmumulan ng iyak.

"Hindi mawawalan ng pugad sa lugal na ito," ang sabi ni Berto sa sarili.

Tumayo siya at hinanap ang pugad. Naroroon nga sa isang sanga at nakakanlungan ng mga dahon. Si Berto ay umakyat sa punongkahoy at kinuha ang pu-

gad. Apat na inakay ang laman ng pugad. Tuwang-tuwang umuwi si Berto na dala-dala ang pugad, ngunit sa hagdan pa ay sinalubong na siya ng kaniyang ina na galit na galit.

"Saan ka nanggaling?" ang tanong ng ina.

"Tingnan ninyo ang uwi kong paglalaruan ni Totoy," ang isinagot ni Berto sa pag-asang matuwa ang kaniyang ina.

"Saan ka nanggaling?" ang ulit ng ina.

"Doon po sa may tabi ng ilog at nanirador ng ibon," ang mahinang sagot ni Berto.

"Ah! At may tirador ka palá! Akin na ang tirador mo," ang galit na wika ng ina. "At kinuha mo ang mga inakay na ito? Ibalik mo iyan sa kinunan mo. Hanapin ng ina iyan. Mamamatay rito iyan. Lakad! Ngayon din ay ibalik mo ang pugad."

Sa tinig lamang ng kaniyang

ina ay nalaman ni Berto na dapat siyang sumunod agad nang walang tanung-tanong at walang tutol. Bumalik siyang malungkot na malungkot sa tabi ng ilog, umakyat sa punongkahoy, at inilagay sa dating sangá ang pugad. Hindi pa siya halos nakalalayo ay may isang malaking ibong paliigid-ligid sa pugad at tila masayang-masaya.

"Iyon marahil ang ina ng mga inakay," ang sabi ni Berto sa sarili.

Umuwi na si Berto at sinabi sa kaniyang ina ang nangyari.

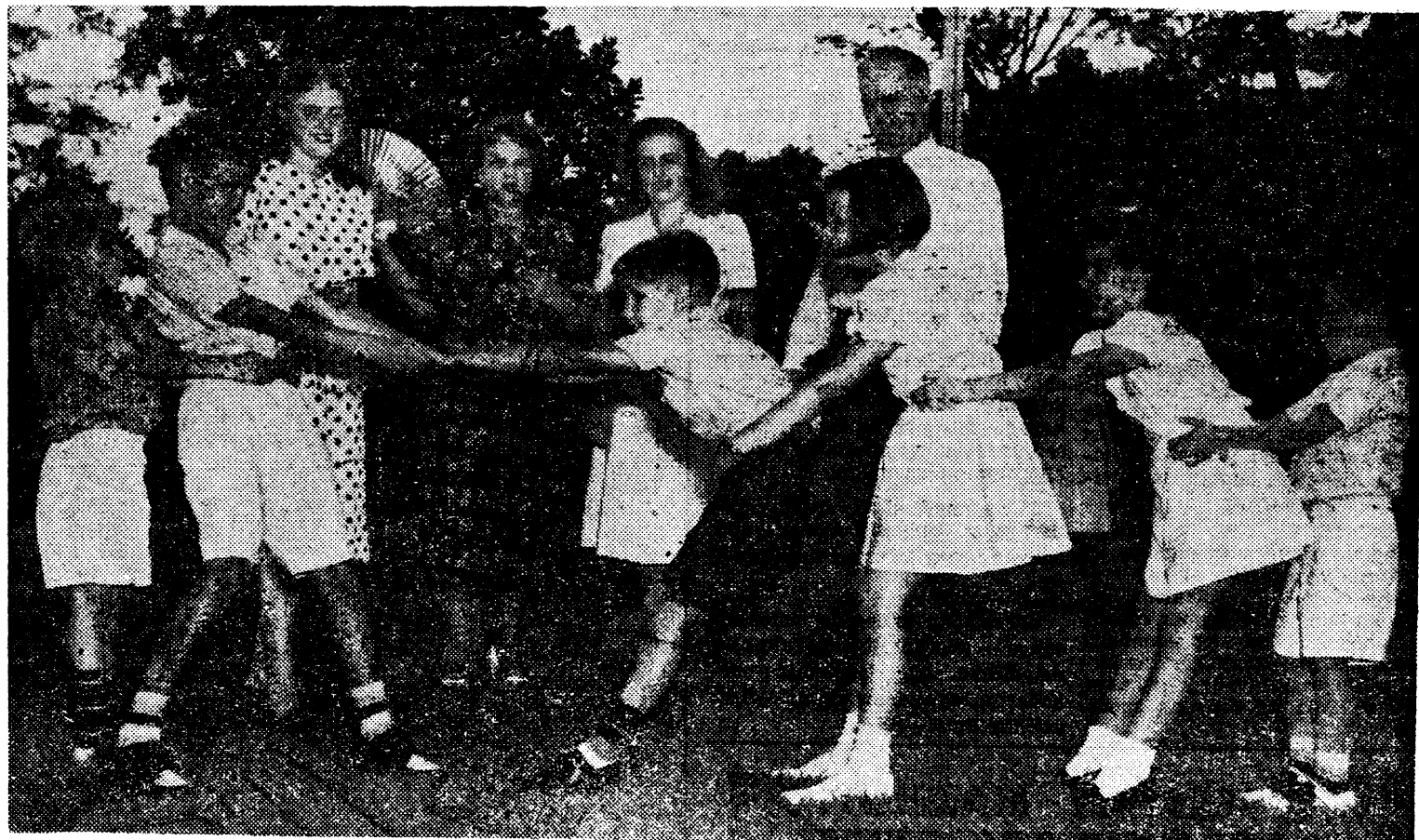
"Huwag ka nang kukuha uli ng pugad ng ibon, ha?" ang sabi ng ina.

"Opo," ang pangako ni Berto. Kinagabihang bago matulog ay nagkuwento ang ina ni Berto. He- to ang kaniyang kuwento.

"Sa isang bayang maliit ay masagana ang pamumuhay ng mga tao. Marami silang punong-kahoy, halaman, at pananim na pinagkunan ng pagkain, at marami rin silang mga alagang hayop na katulung nila sa hanap-buhay.

"Sa bayang iyon ay napakarami ang ibon. Sarisari ang kulay at iba't iba ang laki. Dumarapo sila sa mga punong-kahoy, sa mga halaman at sa mga pananim. Sa buong maghapon, sila'y nagliparan, nag-áawitan, at tumutuka ng mga uod sa mga halamanan.

"Isang araw ay naisipan ng mga

Ang bagong Embahador sa Pilipinas, ang Kgg. Emmet O'Neal at ang kanyang maybahay ay naghandog ng isang kasayahan sa mga batang nakasama sa paglalakbay sa bapor "President Monroe," na ginanap sa táhanan ng sugong amerikano sa Dewey Boulevard noong Setyembre 19. Makikita ang mga bata samantalang naglalaro at nagsisipanoed ang Embahador O'Neal, ang kanyang maybahay, at ang dalawang anak na dalaga. (Larawan ng "Pagsilang")

ANG KAMBAL...

(Karuglong ng nasa pah. 25)

ni Lakás at ni Matimtiman kay Magandá, at...

—Isásalong ko ang aking palaso—ang wika ni Ban,—kung mairirinig ko sa iyong mga labi na ako'y iyong iniibig.

Lumapit din si Abá sa harap ng bathala ng Arayat, at...

—Binibini—ang wika ni Abá at inilapág ang kanyang pana sa panan ng paraluman,—iginálang ko ang bawa't katagang mamulas sa iyong mga labi. Nasa ilalim ng iyong kapasyahan ang aking káluluwá. Aalis ako kung siyá mong nais, nguni't bago ako tumalikod ay sásabihin ko muna sa iyo ang dinárasál ng aking puso: iniibig kitá.

batang lalaking magparamihan ng matitirador na ibon. Pagdating ng hapon ay naghahabaan ang tuhog nila ng mga ibon. Masasayang-masasaya sila. Magmula noon ay ginawa nilang libangan ang araw-araw na paramihan ng matitirador na ibon.

“Dumating ang araw na naubos ang ibon sa bayan. Ang karamihan ay nápatáy ng mga batang lalaki. Ang iba naman ay lumayo at humanap ng ibang tahanan. Nang maubos ang mga ibon ay dumami nang dumami ang mga uod at kulisap na kumakain ng mga halaman. Unti-unting naubos ang mga dahon at bulaklak at panay na sanga lamang ang natira. Ang mga tao ay wala nang makain. Naubos ang kanilang mga gulay. Ang mga punong-kahoy ay hindi na nagbunga. Ang mga alaga nilang hayop ay wala na ring makain. Silang lahat ay magugutom. Tangi sa rito'y ang mga uod ay nakakikilabot tingnan. Lumálag-pak sila sa bahay, sa lupa, at sa kanilang katawan. Upang makaligtas sa ganitong mga kalagayan, ang mga tao ay umalis at lumipat sa ibang bayan.

“May ilang ibon namang itinaboy ng hangin sa bayang nilisan nila at doon ay nakita nilang masasawa sila sa matatabang uod. Pag-uwi nila ay ibinalita ang bagay na ito sa kanilang mga kasamahán. Dumami nang dumami ang pumaparoong ibon araw-araw upang kumain ng mga uod, hanggang sa maubos ang mga uod at magkadahon uli ang mga halaman at punong-kahoy.

“Nang malaman ng mga taong nagsilalis na sa kanilang bayan ay wala nang uod at buhay na uli ang mga halaman, sila ay nagsibalik at tinandaan na nilang huwag papatay ng ibon.”

Nang matapos ang pagkukuwento ng kaniyang nanay, ay sinabi ni Berto, “Malaki po pala ang naitutulong sa atin ng mga ibon.” “Aba, oo, kaya't tatandaan mo nang uli-uli ay huwag kang papatay ng ibon,” ang wika ng ina.

“Opo,” ang pangako ni Berto. #

Náramdamán ni Ban na may gumapang na panibugho sa buo niyang katawán. Tinapunan ng nagbabantáng titig ang katauhan ng binatang kanyang kaagaw.

Ang puso ni Magandá'y nahati sa dalawang binata. Wala siyang lámang kilingan sa dalawá. Isáng paraán ang kanyang náisip: subukin sa tatlong páligsahan ang dalawang baguntao.

—Kapwa kayo may pitak sa aking puso—ang wika ni Magandá matapos kuruin sa isip ang tatlong páligsahan kanyang imumungkahi sa dalawang binata.—Nais kong subukin kayo sa tatlong uri ng páligsahan: Una, sa paglangoy. Kailangang talunin ako ng sinuman sa inyo sa gágawin kong pagbagtás sa lawang ang tubig ay salamin. Pangalawá, kailangang magharáp kayo sa akin ng isáng kahanga-hangang alipin. Pangatlo, páligsahan sa pamamamana.

—Tinátanggáp ko ang iyong mungkahi—ang pasang-ayong sagot ni Ban.

Tumangu-tango lamang si Abá, na siyang naging tanda ng kanyang pagsang-ayon.

—Pátakarán—ang patuloy pang wika ni Magandá.—Sa tatlong páligsahan ay kailangang matamo ng sinuman sa inyo ang dalawang panalo. Kailangang maging dakila at máginoo ang sinuman sa inyo. Ang tagumpáy na malahiran ng kataksilán ay mawáwalán ng kabuluhán.

Lumingap-lingap si Magandá. Nátanaw niya ang isáng paltok sa may dako roon ng lawang nasalamin ang tubig. Minasdán ang dalawang binata, at...

—Pasimulán natin ang páligsahan. Sumunod kayo sa akin. Mula sa paltok na yaon—itinuro ni Magandá ang paltok na kanyang nátanaw,—ay tátayo tayo upang pagkatapos, sa pamamagitan ng hudyát ng hari ng mga duwende, ay tumalon tayo sa tubig ng lawa. Kung hindi ninyo ako talunin ay mawáwalán na kayo ng karapatán sa dalawang páligsahan, sapagkát hindi ko maaaring ipagkatiwala ang aking puso sa isáng lalaking gahis ko sa lánguyan.

Inihakbáng na ni Magandá ang kanyang mga paá. Sumunod naman sa kanyá ang dalawang binata. Patakbong tumugaygáy ang hari ng mga duwende.

Nang dumating sa paltok ay inalis ni Magandá ang balabal na puting-puti. Nábilad na lalo ang kanyang kagandahan; hinangaang gayon na lamang ng dalawang baguntao ang hubog ng pangangatawán ng paraluman.

Tumayo siyá sa pagitan niná Ban at Abá. Pinuno ng hangin ng tatlong maglalaban ang kanilang mga dibdib, samantalang hinihintáy ang sigaw ng duwende na siyang maghuhudyát ng pagpapasimula ng páligsahan.

(Dúrgtungán)

MALAKING Timpalak Edukasyonal Ng SAMPAGUITA PICTURES, INC.

(Sa Hangaring Matawag Ang Pansin Ng Madla Hinggil Sa Mga Pelikulang May-Uri)

P5,750 Na Mga GANTIMPALA

Lahat na dapat gawin upang magtagumpay:

1. Matapos na mapanood ang aming mga pelikula sa unang pagtatanghal sa Dalisay, Center, Boulevard, o sa kahit alin mang dulaan na mahirang namin, ipadala ang inyong mga kasagutan sa mga sumusunod na mga tanong:

- (a) Naibigan ba ninyo o hindi ang tinig? Ipalihanag ninyo.
- (b) Naibigan ba ninyo o hindi ang potograpiya? Bakit?
- (c) Naibigan ba ninyo o hindi ang mga kilos ng mga artistang lalaki at babai, Bakit?
- (d) Naibigan ba ninyo o hindi ang mga tagpo. Bakit?
- (e) Naibigan ba ninyo o hindi ang kasaysayan, bakit?
- (f) Naibigan ba ninyo o hindi ang pagkakapamatnugot, bakit?
- (g) Sino ang higit ninyong naiibigang artistang lalaki at babai na inyong huling napanood, bakit?
- (h) Ipadala ang inyong liham sa SAMPAGUITA PICTURES Inc., Consolidated Investments Bldg., Plaza Goiti, Maynila.

2. Ang timpalak na ito ay nagsimula noong Setyembre 26, 1947, at magtatapos sa Marso 31, 1948. Sa loob ng panahong ito, ang SAMPAGUITA PICTURES, Inc. ay magtatanghal ng maraming pelikula sa mga nabanggit na dulaan, o sa alin mang mga unang uring sine, na aming mapili. Ang mga sasali ay magkakaroon ng 15 araw upang maihanda nila ang kanilang mga huling kasagutan sa SAMPAGUITA PICTURES, Inc., hinggil sa mga naitanghal na pelikula ng nasabing samahan na tumutukoy sa mabuti o hindi ng tinig, tagpo, potograpiya, kilos, kasaysayan, pamamatuget at mabubuting artistang lalaki at babai. Ang mga huling kasagutang ito ay hahatulan ng Inampalan na kasama ng mga nauna na ninyong kasagutan na iniingatan ng SAMPAGUITA PICTURES, Inc. sa pagkakaloob ng mga gantimpala.

3. Upang kayo ay nmagkaroon ng karapatan sa pagtatamo ng mga gantimpala, kinakailangang makapagpadala kayo ng humigit kumulang sa anim (6) na unang sagot sa amin na pelikulang naitanghal, na tuwirang napanood ng kasali. Ang mga unang sagot, tulad ng nabanggit sa unahan, ay kinakailangang ipadala sa loob ng dalawang araw, matapos na mapanood ang pelikula.

4. Ang timpalak na ito ay nagsimula noong Setyembre 26, 1947 kasabay ng pagtatanghal ng aming pelikulang “ANG KAPILYA SA MAY DAANG BAKAL” sa Dulaang Center

5. Upang ang lahat ay magkaroon ng pagkakataong makapagtago ng mga gantimpala, ang mabuting pananalita ay hindi isasaalangalang, hangga't ang mga katwiran ay mahuhusay at nasusulat sa wikang Ingles o Tagalog. Ang huling kasagutan ay kinakailangang ipadala sa loob ng panahong nasasaklaw ng Abril 1 hanggang Abril 15, 1948, at hindi bihigit sa 500 kataga.

6. Lahat ng kawani ng SAMPAGUITA PICTURES, Inc., o sino mang ibang tao na may kaugnayan sa Samahan, ay hindi maaaring makalahok sa timpalak na ito.

7. Ang mga gantimpalang SALAPI ay binubuo ng mga sumusunod na halaga:

Unang Gantimpala	P1,000.00
Ika-2 Gantimpala	500.00
Ika-3 Gantimpala	250.00
10 Ika-4 na Gantimpala P100 bawa't isa	P1,000.00
20 Ika-5 Gantimpala P50.00 bawa't isa	P1,000.00
50 Ika-6 na Gantimpala P20 bawa't isa	P1,000.00
100 Ika-7 Gantimpala P10.00 bawa't isa	P1,000.00

8. Ang mga gantimpalang ito ay maaaring paabutin sa P10,000 sang-ayon sa mga gagawing pagtugon ng media sa Timpalak Edukasyonal na ito.

Panawala: Huwag kayong makalilibang. PANOORIN ang pagtatanghal ng “ANG KAPILYA SA MAY DAANG BAKAL” ng Sampaguita Pictures, Inc., sa Dulaang Center. Nilalabasan nina Tita Duran, Oscar Moreno, Gula Imperial, Jose Cris Sete, Peco Zamora, Vicente Liwanag, at marami pang iba.